

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt över bolag, stiftelser och kommunalförbund

KPMG har av Tierps kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Kommunallagen är en ramlag och förarbetena ger inga tydliga anvisningar om innehållet i uppsiktsplikten. Detta innebär att det är upp till respektive kommun att utforma uppsiktspliktens innehåll och hur den ska genomföras i praktiken. Minimikravet för uppsiktspliktens utövande är att styrelsen måste fastlägga ett system för hur information skall överföras, när information skall överföras, samt vilken information som skall tillhandahållas.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen på ett tillfredsställande sätt leder, styr och har uppsikt över bolag, stiftelser och kommunalförbund.

Vi konstaterar att dialog och mötesstruktur mellan kommunen och bolagen har utvecklats mycket positivt det senaste året. Vikten av koncernperspektivet har haft ett större fokus både på kommunstyrelse- och tjänstemannanivå.

Den sammanfattande bedömningen utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen kan förstärka sin uppsikt för att mer tillfredsställande leda, styra och ha uppsikt över bolagen. Gällande uppsikt över kommunalförbund och stiftelser är kommunen i nuläget inte med i något kommunalförbund samt att kommunen är ansluten till en pensionsstiftelse som Uppsala kommun förvaltar.

Det bedöms att kommunstyrelsen:

- inte på ett tillräckligt sätt har formaliserat/strukturerat sin uppsiktsplikt. Det finns ett antal åtgärder som kan vidtas för att stärka kommunstyrelsens styrning av uppsikten, framför allt när det kommer till att definiera vad uppsikten innebär och hur den ska bedrivas.
- haft uppsikt över bolagen utifrån information vid sammanträden vid tertial/del- och helårsrapportering gällande främst ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men också övriga förhållanden av betydelse för kommunen.
- har tillgång till efterfrågade handlingar/upplysningar från bolagen då dessa skickas till sekretariatet löpande under året och är tillgängliga för alla ledamöter på kommunens hemsida.

REVISORERNA

- delvis tillfredsställande utfört uppsiktsplikten enligt kommunstyrelsens reglemente. Kommunstyrelsen har inte beslutat om prövning om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som kommunen helt eller delvis äger under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna har genomförts och delgivits kommunfullmäktige.
- följt upp interkontrollplanen för 2021 under 2022 men att det saknas en sammanfattande bedömning om den interna kontrollen är tillräcklig eller inte gällande kommunstyrelsens och bolagens verksamheter i årsredovisningen 2021.

Det rekommenderas att kommunstyrelsen:

- säkerställer att det finns ett systematiskt tillvägagångssätt och rutiner för hur uppsiktsplikten ska tillämpas över kommunens bolag, kommunalförbund och stiftelser. Förslagsvis genom riktlinjer eller en strategi. I detta sammanhang bör även roller och ansvar inom ramen för uppsiktsplikten förtydligas. Strategin för uppsiktsplikten bör fokusera på strategiska viktiga frågor.
- följer upp att alla ledamöter har kännedom om att bolagens protokoll/handlingar finns på kommunens hemsida som underlag för uppsiktsplikten.
- utifrån information från bolagen vid kommunstyrelsen sammanträden vid tertiäl/del- och helårsrapportering aktivt styr vilken information som ska presenteras av bolagen samt beslutar om eventuella åtgärder.
- delger kommunfullmäktige kommunstyrelsens prövning och beslut gällande om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som kommunen helt eller delvis äger under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Förslagsvis ingår prövningen i årsredovisningsdokumentet.
- vid uppföljning av internkontrollplanen efterfrågar en sammanfattande bedömning och analys om den interna kontrollen bedöms vara tillräcklig eller inte gällande kommunstyrelsens och bolagens verksamheter samt att återkoppla detta i årsredovisningen till kommunfullmäktige.
- i samband med ny mandatperiod och utbildningsinsatser säkerställa kommunstyrelsens ledamöters kunskap kring uppsiktsplikten.

REVISORERNA

Utifrån granskningsresultatet, att dialog och mötesstruktur mellan kommunen och bolagen har utvecklats mycket positivt det senaste året, vill vi poängtera vikten av ett bra samtalsklimat och transparens inte bara är väsentligt gällande kommunstyrelsens uppsiktsplikt utan även en förutsättning för all ledning, styrning och uppföljning av kommunstyrelsens verksamhet.

Vi emotser ett yttrande från kommunstyrelsen över granskningens slutsatser senast den 30 augusti 2023 och att granskningens slutsatser och rekommendationer föredras i kommunfullmäktige.

Tierp 8 mars 2023
På uppdrag från Tierp kommuns revisorer

KG Marklund
Ordförande

Inger Klockerman
Vice ordförande

Bilaga: Rapport KPMG granskning kommunstyrelsens uppsikt över bolag, stiftelser och kommunalförbund

Missivet godkändes digitalt vid sammanträdet 2023-03-08.